Należność pocztowa opłacona ryczałtem. Wilno, Sobota 9 czerwca 1928 r. Cena 20 groszy

KURJER WILEŃSKI

Rok V. NIEZALEŻNY ORGAN DEMOKRATYCZNY. Nr. 128 (1175)

Bilans rokowań polsko-litewskich na forum Ligi.

Kolejny etap.

Rezultat obrad Rady Ligi nad sprawozdaniem p. Baelerts van Blocklanda o przebiegu pertraktacyj polsko-litewskich nie stwarza wprawdzie żadnej nowej sytuacji, nie wnosi merytorycznych zmian do zalecenia Rady z dn. 10 grudnia r. ub., nie jest jednak pozbawiony pewnego znaczenia dla samej sprawy, jakkolwiek to znaczenie jest raczej natury moralnej, a nie faktycznej.

Rezolucja, którą obrady zostały zakończone, nie była nawet poddana głosowaniu, zawierała bowiem jedynie kwestję formalną. Ogranicza się ona do stwierdzenia, że sprawa nawiązania normalnych stosunków pomiędzy Polską, a Litwą będzie postawiona na porządku dziennym następnej sesji Rady i zawiera prośbę, by sprawozdawca przygotował na nią raport o stanie i przebiegu rokowań.

Rezolucja powyższa jest wymuszoną niejako, ponieważ dwie poprzednie dla braku potrzebnej w tym wypadku jednomyślności nie mogły być uchwalone. Pierwszą z nich wniósł Chamberlain. Zawierała ona przyjęcie do wiadomości raportu p. Baelerts van Blocklanda oraz zalecenie następującej treści:

„Ze względu na to, że aby układy, podjęte między Polską i Litwą mogły dać pomyślne rezultaty w myśl rezolucji z dn. 10 grudnia 1927 r., powinny one doprowadzić przed następną sesją Rady Ligi do skutecznych wyników,—poleca ona przedstawicielowi Holandji przedłożyć raport na przyszłej sesji, aby dać możność Radzie zajęcia się ponownie tą sprawą".

Niektóre dzienniki polskie podały tę wiadomość w takiej formie, z której można było wywnioskować, że Rada propozycję Chamberlaina przyjęła. W rzeczywistości Woldemaras sprzeciwił się jej ze względów formalnych i rzeczowych, wskutek czego po ożywionej dyskusji odroczono dalsze jej omawianie do popołudniowego posiedzenia.

Na tem posiedzeniu Woldemaras postawił kontrpropozycję, różniącą się od poprzedniej tem, że nie zawierała ona nacisku na zakończenie rokowań do następnej sesji i ograniczała się do wyrażenia życzenia, aby doprowadziły one jaknajrychlej do pomyślnych wyników, ponieważ są one potrzebne do utrwalenia pokoju na Wschodzie Europy. Nastąpiło głosowanie nad obu rezolucjami. Za wnioskiem Chamberlaina głosowali wszyscy członkowie Rady z wyjątkiem delegata Republiki Litewskiej, zaś za wnioskiem tego ostatniego on jeden tylko. Obie przeto propozycje upadły i Rada musiała się zadowolnić streszczoną na wstępie uchwałą natury proceduralnej.

Zaznaczyć należy, że jeszcze przed sformułowaniem propozycji Chamberlaina delegat francuski Paul - Boncour wyraził życzenie aby Rada ustaliła ścisły termin dla zakończenia rokowań, po którego upływie mogłaby się znowu zająć całą sprawą. Sprawozdawca uznał za niedogodne sprecyzowanie terminu i opowiedział się za wnioskiem Chamberlaina, który w mniej kategorycznej formie ten termin jednak przewiduje.

Powyższy przebieg obrad jest o tyle znamienny, że wskazuje na jednomyślność całej Rady co do konieczności nieprzeciągania rokowań w nieskończoność. Zarazem Rada w ten sposób odrzuca argumenty premjera litewskiego, którymi starał on uzasadnić swoje kunktatorstwo i udowodnić praktyczną niemożność nawiązania normalnych stosunków przy postawieniu kwestji Wilna jako dla niego spornej.

Moralne znaczenie takiego stanowiska Rady jest znaczne i już znalazło ono silny oddźwięk w opinji publicznej — tym niezmiernie czułym barometrze poglądów i nastrojów, jakie wytwarza się w politycznej atmosferze genewskiej.

Wszystkie przemówienia członków Rady, nie wyłączając przedstawiciela Niemiec, zawierały tak silne akcenty nacisku na premjera Woldemarasa, jakich jeszcze nigdy w czasie licznych poprzednio obrad na temat spraw polsko - litewskich nie słyszano. Pozycja p. Woldemarasa będzie niewątpliwie b. trudna, jeśli zechce on, pomimo wszystko, stosować swoją dotychczasową taktykę.

Skądinąd jednak trudno uwierzyć, obserwując tego uporczywego i aktywnego polityka, aby całkowicie jej zaniechał. Ostatnie jego wystąpienie w Genewie nie było szczęśliwe, otrzymał ostrzeżenie, by nie nadużywał swej pozycji, jako przedstawiciela państwa małego, do którego stosuje się większą dozę wyrozumiałości.

Targować się będzie zapewne bardzo wytrwale, ale od formalnego załatwienia niektórych spraw, zapoczątkowanych na konferencji królewieckiej uchylić się nie zdoła. Mówimy „*formalnego*", gdyż przy braku dobrej woli choćby jednej strony ustanowienie normalnych stosunków będzie bardzo długo natrafiało w praktyce na wielkie trudności.

Testis.

Dalsze obrady Rady Ligi Narodów.

GENEWA 8.VI (Pat). Na publicznem posiedzeniu Rady Ligi Narodów przyjęto raport komitetu finansowego o sprawozdaniu kwartalnem rządu greckiego, dotyczącem sytuacji budżetowej oraz o kwartalnem sprawozdaniu autonomicznego urzędu do spraw osiedlania uchodźców. Rada Ligi Narodów omawiała dalej szereg zgłoszeń w sprawie szkół niemieckich na polskim Górnym Śląsku i przyjęła rezolucję przedstawioną przez sprawozdawcę.

Rada Ligi Narodów zwróciła się m. in. do rządu polskiego o ponowne otwarcie szkoły mniejszościowej w Brzezince. Ponadto Rada przyjęła raport komisji opjumowej w sprawie zastrzeżeń rządu szwedzkiego dotyczących konwencyj opjumowych z 17 lutego 1925 r. oraz raport w sprawie wniosku włoskiego przedstawiciela co do sekretarjatu komitetu centralnego.

Decyzja w sprawie rokowań polsko-litewskich.

Sabotowanie prac Ligi przez Woldemarasa.

GENEWA, 8-VI. (Pat.). Na popołudniowem posiedzeniu Rady Ligi Narodów, odbytem w dniu 6 b. m. Woldemaras przedłożył następujący projekt rezolucji:

„Po wysłuchaniu sprawozdania przedstawiciela Holandji, któremu Rada poleciła złożenie raportu o informacjach, otrzymanych oficjalnie od rządów polskiego i litewskiego od czasu grudniowej sesji Rady, i po wysłuchaniu wymiany zdań, która nastąpiła po odczytaniu raportu, Rada przyjmuje raport do wiadomości, a zważywszy, że wykonanie rezolucji z 10 grudnia przyczyniłoby się do utrzymania pokoju w Europie wschodniej, wyraża życzenie, aby wspomniana rezolucja została wykonana w całej rozciągłości w możliwie szybkim terminie".

W ten sposób, w związku ze sprawozdaniem Bloklanda, Radzie zostały przedłożone dwa projekty rezolucji. W projekcie rezolucji, złożonej przez Woldemarasa, manifestacyjnie i niezgodnie z tekstem rezolucji marcowej Rady polecającej Bloklandowi przygotowanie sprawozdania o postępie rokowań — zawarta jest deformacja zadania sprawozdawcy, wyrażająca się w chęci ograniczenia jego zadania do przedstawienia Radzie „informacyj otrzymanych oficjalnie".

Wszyscy członkowie Rady, na pytanie co do przyłączenia się do propozycji Woldemarasa, odpowiedzieli odmownie. Następnie wszyscy poparli rezolucję przedstawioną na porannem posiedzeniu Rady. Tylko Woldemaras sprzeciwił się jej przyjęciu.

Wobec braku jednomyślności, potrzebnej, zdaniem Sekretarza Generalnego Ligi, w danym wypadku, Rada przyjęła do wiadomości sprawozdanie Bloklanda i postanowiła wnieść na porządek dzienny przyszłej sesji sprawę stosunków polsko-litewskich, oraz poleciła sprawozdawcy przygotowanie raportu o stanie rokowań.

Pośrednictwo Rady Ligi w rokowaniach Polski z Litwą.

BERLIN. 8 VI. (Pat) Korespondent genewski „Vossische Zeitung" donosi, że w kołach Ligi Narodów uważają za rzecz prawdopodobną, że Rada Ligi na swej sesji wrześniowej wyznaczy specjalną delegację z ramienia Rady Ligi, któraby wzięła udział w dalszym toku rokowań polsko-litewskich i w ten sposób doprowadziła przynajmniej do jakiegoś praktycznego i możliwie pełnego wznowienia stosunków między obu krajami, któremu to wznowieniu Woldemaras przeciwstawiał się dotychczas zarówno otwarcie jak i skrycie.

Fałszywe oskarżenie Ligi Nar. i Polski

Alarmy prasy niemieckiej.

BERLIN 8.VI (Pat). Prawicowa prasa berlińska podaje dzisiaj depeszę „Telegr. Union" z Genewy, mieszającą nieumyślnie, czy też celowo dwie różne wiadomości, mianowicie wiadomość o powierzeniu min. Zaleskiemu sprawozdania o konflikcie włosko-albańskim i drugą — o proteście zgłoszonym przez prezydjum kongresu mniejszościowego, przeciwko zamierzonej nominacji dyrektora hiszpańskiego Ministerstwa Spraw Zagr. p. Aguirre na szefa wydziału mniejszościowego w sekretarjacie Ligi Nar. na miejsce p. Erica Colbana.

„Telegr. Union" czyni z tego jedną wiadomość, twierdząc, że prezydjum kongresu mniejszościowego zaprotestowało w piśmie do sekretarza generalnego Ligi Nar. p. Drummonda przeciwko zamierzonemu powierzeniu wydziału mniejszościowego Rady Ligi Narodów min. Zaleskiemu. W związku z tą depeszą niemal cała prawicowa prasa berlińska podnosi alarm i zamieszcza pełne oburzenia artykuły przeciwko Lidze Narodów i Polsce.

„Der Tag" oświadcza w związku z tą wiadomością, że mianowanie min. Zaleskiego obrońcą oficjalnej mniejszości z ramienia Ligi Narod. przez powierzenie mu wydziału mniejszościowego jest, zdaniem dziennika, dowodem, że Liga Nar. nie ma bynajmniej zamiaru bronić praw mniejszości. Współpraca Niemiec z takiem gremjum nie może być w żaden sposób owocna.

Cała ta kampanja jest charakterystycznym rysem, gdyż protest kongresu mniejszości zwracał się właściwie przeciwko Hiszpanji, nazywając ją państwem zainteresowanem bezpośrednio jako stronę w kwestjach mniejszościowych i podnosząc, że w Hiszpanji znajduje się specjalna mniejszość narodowa, mianowicie mniejszość katalońska, biorąca udział w kongresie mniejszości. Przekręcona wiadomość „Tel. Union" odwraca ostrze całego protestu od Hiszpanji, kierując je przeciwko Polsce, co uwydatniło się już w antypolskich napastliwych artykułach prawicowej prasy berlińskiej. Dziwnem się wydaje, że prasa niemiecka powtórzyła depeszę „Telegraphen Union", wykazując w ten sposób zupełny brak orjentacji co do stosunków panujących w Lidze oraz brak znajomości organizacji Ligi Narodów, przypuszczając, że minister spraw zagr. może jednocześnie zostać szefem wydziału mniejszościowego sekretarjatu generalnego Ligi Narodów na miejsce ustępującego p. Colbana.

Sukces moralny Polski.

PARYŻ, 8. VI. Dzienniki paryskie omawiając rozprawy genewskie, stwierdzają prawie jednomyślnie sukces moralny Polski, oraz potępiają wykrętne stanowisko Woldemarasa.

„Le Matin" zarzuca Woldemarasowi, że nieustannie przeciwstawiał się Radzie.

„Homme Libre" oświadcza, iż Woldemaras nie byłby tak pewny siebie, gdyby Liga Narodów rozporządzała bardziej określonemi sankcjami militarnemi.

„Echo de Paris" stwierdza, że Woldemaras kpił sobie przez trzy godziny z Rady.

„Temps" oświadcza, że oczywistym celem Woldemarasa jest zamknięcie drogi do wszelkiego porozumienia się z Polską.

„Petit Parisien" oświadcza, że rząd polski otrzymał świetną satysfakcję moralną, nie zważając na pożałowania godną niemoc Rady Ligi i on jest właściwym triumfatorem.

Porażka Woldemarasa.

PRAGA, 8-VI. (Pat) Dzisiejsza prasa przynosi artykuły stwierdzające sukces Polski w Genewie, a porażkę Woldemarasa. Między innemi „Ceske Slovo" wykazuje międzynarodowe prawne podstawy przynależności Wilna do Polski i nazywa postępowanie Litwy niebezpieczną samowolą, której sprzeciwia się opinja świata, pragnącego spokoju.

(Ciąg dalszy depesz genewskich na stronie drugiej).

Sprawa incydentu z kulomiotami w St. Gothardt.

GENEWA, 8.VI Wczoraj na wieczornem posiedzeniu publicznem, omawiano raport Komitetu Trzech w sprawie afery st.-gothardzkiej. Baelaerts van Blokland przedstawił sprawozdanie, które zostało uznane za niezadawalniające przez przedstawicieli Małej Ententy i Francji ponieważ nie daje dostatecznych wyjaśnień w sprawie zasadniczych punktów afery, z czem zgodzili się Chamberlain i von Schubert.

Baelaerts van Blokland przedstawił Radzie drugie sprawozdanie, które dotyczyło zarządzeń, mających na celu ułatwienie prowadzenia dochodzeń w podobnych wypadkach

W zakończeniu Rada przyjęła dwie rezolucje, z których pierwsza gani zachowanie się rządu węgierskiego, druga ustala moralne zobowiązanie państw do podjęcia tymczasowych zarządzeń, mających na celu umożliwienie przeprowadzenia skutecznego dochodzenia w sprawie przekroczenia postanowień traktatów i paktu Ligi Narodów.

Przyjęcie tych rezolucyj zamyka incydent w sprawie kulomiotów.

Na froncie chińskim.

Zamach na premjera japońskiego.

TOKIO. 8. VI. (Pat.) Biuro Reutera donosi: Usiłowano tu dokonać zamachu na premjera japońskiego, zamach jednak nie udał się.

Wczoraj rano, kiedy premjer przybył na dworzec w celu udania się do Utsunomiya na konferencję partyjną jakiś człowiek w ubraniu robotniczym zbliżył się nagle do niego, chcąc go przebić sztyletem. Zamach udaremniła policja. Napastnika aresztowano.

TOKIO, 8.VI. (Pat). Na podstawie danych zebranych w śledztwie przedstawiciele ministerstwa spraw wewnętrznych oświadczyli, iż zamach na prezesa rady ministrów nie ma bynajmniej charakteru politycznego. Jak sądzą sprawca zamachu będzie odpowiadał jak zwykły przestępca za usiłowanie zabójstwa.

W Pekinie stan oblężenia.

LONDYN, 8.VI (Pat). W Pekinie ogłoszono stan oblężenia. Bramy miasta są jeszcze ciągle zamknięte. W mieście panuje spokój. Wojska brygady mukdeńskiej pozostawione celem ohrony cudzoziemców odmaszerują jutro do Mandżurji, poczem wejdą do miasta wojska południowe. Na linji kolejowej Pekin—Tien-Tsin doszło między wojskami północnemi, a nacjonalistycznemi do walk.

Groźny stan zdrowia Czang-Tso-Lina.

PARYŻ, 8.VI. (Pat.) Do Petit Parisien donoszą z Szanghaju, że Czang-Tso-Lin poddał się podobno operacji amputacji prawej ręki i po operacji nie odzyskał dłuższy czas przytomności. Zamach na pociąg, którym jechał Czang-Tso-Lin wykonany był za pomocą bomb, lecz przy użyciu miny, zaopatrzonej w mechanizm elektryczny.

Neutralność Japonji w Chinach.

TOKIO, 6.VI. (Pat.) Agencja Reutera donosi, że rząd japoński postanowił przedsięwziąć wszelkie możliwe kroki w celu roztoczenia opieki nad prawami i interesami Japończyków w Mandżurji i Mongolji, zamierza jednak obserwować ścisłą neutralność w stosunku do każdego rządu, który obejmie władzę nad całemi Chinami i Mandżurją.

Ujemna ocena ekspose Mussoliniego w Rumunji.

BUKARESZT, 8.VI. (Pat). Prasa rumuńska zamieszcza komentarze o ostatniem expose Mussoliniego. Dziennik niezależny „Adeverul" pisze, że Mussolini wreszcie gra w otwarte karty po zajęciu dwuznacznego stanowiska, jakiemu dał wyraz w wywiadzie w sprawie lorda Rothermere. Dziś premjer włoski zajmuje bez zastrzeżeń stanowisko po stronie Węgier, wypowiadając się za rewizją traktatu z Trianon. Jednakże Mała Ententa powinna uczynić widocznem, że każde naruszenie traktatu godzące w państwa sukcesyjne oznacza wojnę.

Organ rządowy „Independance Roumaine" zaznacza: Jeżeli naród włoski jest tak dalece przeniknięty charakterem prowizoryczności traktatów, to niechaj da sam przykład abnegacji, godząc się na zaspokojenie żądań jugosłowiańskich i niemieckich.

Organ niezależny lewicowy „Lupta" pisze między innemi: Mussolini pragnie uczynić wrażenie, że nie jest mu znane solidarne stanowisko Małej Ententy w stosunku do traktatów. Jednakowoż małe nowe państwa należące do narodów, które pozostawały przedtem w jarzmie, nie będą patrzeć obojętnie na to, ażeby z powodu oportunizmu włoskiego zamącony miał być spokój i porządek w Europie.

Burzliwe posiedzenie Skupszczyzny.

BIAŁOGRÓD. 8. VI. (Pat.) Dzisiejsze posiedzenie Skupszczyzny miało przebieg niezwykle burzliwy. Po odczytaniu protokułu poprzedniego posiedzenia przewodniczący zaproponował wykluczenie na przeciąg trzech posiedzeń 8 posłów opozycji z powodu ich zachowania się na ostatniem posiedzeniu. Opozycja odpowiedziała na to burzliwemi protestami.

Przewodniczący udzielił następnie głosu 2 posłom celem usprawiedliwienia się. Obaj oświadczyli, że nie poddadzą się uchwale większości, ponieważ większość ta została wybrana przez policję, a nie przez ludność. Posłowie oświadczyli, że ustąpią tylko pod przemocą. Izba uchwaliła w myśl propozycji przewodniczącego znaczną większością wykluczenie 8 posłów, przeważnie członków stronnictwa Radicza i Pribicewicza. Ponadto wykluczonych zostało 2 agrarjuszów. Po tem zajściu przewodniczący zamknął posiedzenie

Prace Sejmu.

Dyskusja nad budżetem Min. Pracy i O. Sp.

WARSZAWA. 8.VI. Pat. Na dzisiejszem plenarnem posiedzeniu Sejmu prowadzona była w dalszym ciągu dyskusja nad budżetem Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej.

Pierwszy przemawiał pos. *Puchałka* (Ch. D.), podkreślając szczupłość tego budżetu i stawiając postulat, aby na przyszłość budżet ten mógł być większy oświadcza, że Ch. D. głosować będzie za budżetem Ministerstwa i przeciwstawi się wszystkim wnioskom o jej redukcję.

Następny mówca pos. *Heller* (Koło Żyd.) podnosi z uznaniem fakt, że Ministerstwo przyciąga w dziedzinie ustawodawczej czynniki społeczne i zaznacza, że największe zainteresowanie wśród Żydów budzi sprawa normalizacji życia żydowskiego drogą przebudowy struktury społecznej i gospodarczej.

Pos. *Sosiński* (Ch. D.) mówi że robotnicy domagają się rozciągnięcia na Górny Śląsk polskiej ustawy o czasie pracy i urlopach, gdyż ustawa o 8-godzinnym dniu pracy nie wszędzie tam obowiązuje.

Pos. *Dobroch* (Str. Chł.) zgłasza poprawki o skreślenie dodatku skarbu do funduszu bezrobocia, skreślenie zapomóg doraźnych dla bezrobotnych i przeznaczenie całej sumy, preliminowanej na te cele, na organizację robót publicznych dla bezrobotnych chłopów, robotników i pracowników umysłowych.

Poseł ks. *Kunicki* (Ukr.) i pos. *Koczbar* (kl. niemiecki) wypowiadają się przeciwko budżetowi.

Poseł *Targowski* (BB) podkreśla, że planu gospodarczego na dalszą metę nie możemy rozwinąć, nie uwzględniając sprawy emigracji. W sprawie emigracji we Francji mówca zauważył, że w ostatnich dziesięciu latach we Francji około 10 miljonów ha ziemi ornej nie jest uprawianych wskutek wyludnienia wsi francuskich. Ta pustka musi być przez kogoś zapełniona, a dwa narody sojusznicze najłatwiej mogą dojść do tego, aby wzajemnie się uzupełniać. W końcu zaznaczył mówca, że naprawa naszego ustroju rolnego nie da się wykonać, jeżeli będzie pozostawała pod presją przeludnienia wsi polskiej.

Przemówienie min. Jurkiewicza.

W zakończeniu debatów nad budżetem Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej zabrał głos po przerwie p. minister *Jurkiewicz*. Na wstępie swego przemówienia p. minister wyjaśnił, że budżet tego resortu w roku bieżącym jest wyższy o miljon 900 tysięcy od zeszłorocznego, wydatki zaś na bezrobotnych zniżono z 34 miljonów o 9 miljonów, które ujęto w całości na powiększenie poszczególnych pozycyj Opieki Społecznej.

Przechodząc do zagadnień emigracyjnych minister między innemi zaznacza, że w poszukiwaniu nowych terenów dla wychodźców powstał projekt stworzenia osadnictwa polskiego we Francji, aby emigranci polscy mogli tam dojść do posiadania własnych warsztatów rolnych. W dalszym ciągu p. minister zbijał zarzuty co do braku planowości naszej polityki emigracyjnej, a w konkluzji stwierdził, że w obecnych warunkach emigracja jest złem koniecznem.

Co się tyczy żądania rozszerzenia opieki społecznej na wsie to zadość uczynić mogą temu ubezpieczenia na starość i przed niezdolnością do pracy. Minister kategorycznie przeciwstawia się twierdzeniom posłów żydowskich i ukraińskich, jakoby Ministerstwo, powodowało się stronniczością w stosunku do tych narodowości. Co się tyczy Kas Chorych, to rząd bronić musi tej instytucji od szkodliwej działalności komunistów, którzy chcą nadużywać Kas Chorych do celów nic wspólnego nie mających z dobrem ubezpieczenia.

Sprawa aresztowanego pos. Staganowicza.

Po krótkich obradach nad budżetem Min. Przem. i Handl. oraz po dokonaniu wyborów członków do komisji kontroli długów i kandydatów na członków głównej komisji ziemskiej Izba przystąpiła do nagłości wniosku Klubu Białoruskiego o wstrzymanie postępowania karnego przeciw posłom tego klubu Staganowiczowi i Greckiemu. Przewodniczący wicemarszałek Woźnicki z polecenia marszałka oznajmił, że nie przesądzając kwestji, czy zachodzą dostateczne powody do reasumpcji zapadłej w tej sprawie uchwały Sejmu w dniu 24 kwietnia r. b., co mogłoby mieć miejsce w razie przedstawienia nowych okoliczności oraz uważając, że uchwalenie lub odrzucenie nagłości w niczem nie przesądza samej sprawy, wniosek odeśle z wymienionemi zastrzeżeniami do komisji regulaminowej.

Po przemówieniach posłów *Dworczanina* (Kl. biał.) za nagłością i *Podoskiego* (B. B.) przeciw nagłości oraz oświadczeniu *wiceministra sprawiedliwości Cara*, który oznajmił, że zgłoszenie tego wniosku stanowi za próbę rozszerzającej interpretacji art. 21 Konstytucji, nagłość przyjęto 103 głosami przeciw 84 i wniosek jako nagły odesłano do komisji regulaminowej.

W senackiej komisji skarbowo budżetowej.

W piątek 8-go czerwca w godzinach przed południowem odbyło się pod przewodnictwem wicemarszałka Senatu p. *Glinica* posiedzenie Senackiej Komisji Skarbowo-Budżetowej, na którem rozpatrywano budżet Ministerstwa Robót Publicznych. Po referacie sen. *Dąbskiego* (BB) wyjaśnień na poruszone przez senatorów kwestje udzielał wiceminister p. *Górski*.

Prace regjonalne Jedynki.

Plenarne posiedzenie grupy Wileńsko-Nowogródzkiej.

Dnia 17 bm. w Nowogródku odbędzie się plenarne posiedzenie Parlamentarnej Grupy Regjonalnej Wileńsko-Nowogródzkiej z udziałem obydwu pp. wojewodów: W. Raczkiewicza i Z. Beczkowicza i kuratora Okręgu Szkolnego S. Pogorzelskiego. Porządek obrad przewiduje: sprawę eksportu drzewnego, sprawę białoruską, sprawę ew. przeniesienia siedziby województwa z Nowogródka do Baranowicz, sprawy bieżące i organizacyjne.

Odnośne referaty wygłoszą pp. M. Raczkiewicz, St. Wańkowicz, W. Abramowicz, K. Okulicz, K. Rdułtowski.

Sprawa długoletnich dzierżawców wiejskich.

Na ostatniem posiedzeniu Grupy, odbytem 1 bm. w Warszawie, omawiano m. in. sprawę konieczności rychłego znowelizowania ustawy o długoletnich dzierżawcach wiejskich i uchwalono domagać się objęcia nowelą także i dzierżawców terenów, znajdujących się w obrębie wielkiego Wilna.

Konferencja poselska w Lidzie.

W niedzielę 10 bm. odbędzie się w Lidzie konferencja poselska, na której wygłoszą referaty posłowie: K. Okulicz „Sytuacja w Sejmie i w Rządzie", zaś W. Kamiński—„O sytuacji gospodarczej".

Z działalności Partji Pracy.

W dniu 9 bm. t. j. w sobotę o g. 19 odbędzie się w lokalu zarządu wojewódzkiego Partji Pracy przy ul. Zawalnej 1 m. 4. konferencja poselska, na której pos. dr. St. Brokowski, członek Parlamentarnej Grupy Regjonalnej Bezpartyjnego Bloku Współpracy z Rządem wygłosi referat p.t.: „Prace Sejmu (ocena i krytyka)".

Wstęp dla członków i sympatyków.

Podróż Pana Prezydenta Rzeczypospolitej.

W województwie kieleckiem.

W dalszym ciągu podróży Pana Prezydenta Rzeczypospolitej na granicy województwa warszawskiego powitał Pana Prezydenta Rzeczypospolitej p. Pan wojewoda kielecki, który towarzyszył Panu Prezydentowi na terytorjum województwa. Na całym szlaku ludność okoliczna wznosiła bramy triumfalne. Wszędzie wielki zjazd i ożywienie wśród włościan, śpieszących na podwodach nieraz z odległych okolic, aby z bliska zobaczyć głowę państwa. Opóźnienie przyjazdu do Kozienic wywołane zostało tem, że Pan Prezydent nadzwyczajną uwagę poświęcał każdej placówce pracy kółek rolniczych, zwiedzanych po drodze.

W drugim dniu podróży p. Prezydent udał się wczesnym rankiem ze świtą na krótką modlitwę do kościoła w Kozienicach. Następnie korowód pojazdów Pana Prezydenta i świty wyrusza w drugi etap podróży drogą na Radom-Iłżę-Ostrowiec i Chmielów do wsi Sobótka. Wzdłuż trasy przejazdu podobnie jak w dniu poprzednim duży zjazd ludności. Pod wsią Sobótka zgromadzili się przedstawiciele władz okolicznych i kółek rolniczych przy olbrzymim zjeździe włościaństwa.

Następuje raport z działalności kółek, zwiedzanie Kasy Stefczyka, mleczarni spółdzielczej i zbiornicy jaj oraz pokaz bydła plemiennego i nierogacizny. Wyjazd ze wsi Sobótki nastąpił o godzinie 4-ej popołudniu drogą przez Opatów-Łagów-Kielce do wsi Mąchocice. W Mąchocicach w obecności Pana Prezydenta nastąpiło otwarcie pokazu bydła czerwonego świętokrzyskiego oraz zwiedzanie kilku gospodarstw.

Kronika telegraficzna.

— Eskadra samolotów japońskich przybyła do Pekinu w celu nawiązania komunikacji z Tien-Tsinem.

— Sześciu ludzi zabitych i 4 rannych zostało wczoraj na morzu Bałtyckiem na wschód od Schleiminga wskutek wybuchu min. Między zabitymi znajduje się niejaki Rutkowski z Gdańska.

— Nowe wstrząśnienie ziemi odczuto wczoraj w Koryncie, i w Utracie. przyczem w Koryncie dwie osady padły ofiarą katastrofy.

— Uwolnienie Pangalosa uchwaliła grecka Izba Deputowanych, poczem odroczyła się na 5 dni.

— Kontakt z załogą zaginionej Italji nawiązał statek włoski „Citta di Milano", który miał przejąć słowo „Francois". Ponieważ nadbrzeżne stacje przeszkadzają w chwytaniu fal z „Italji", postanowiono wybudować specjalną stację morsko-falową.

Odpowiedzią Woldemarasa traktat handlowy z Niemcami.

BERLIN 8.VI (Pat). „Berliner Boersen Ztg" przynosi wywiad swego genewskiego korespondenta z Woldemarasem. Woldemaras **stwierdził, że niekorzystna sytuacja, w której Litwa na ostatniem posiedzeniu Rady Ligi Narodów się znajdowała, nie była niespodzianką**. Zdziwiło go tylko, że Chamberlain dawał wyraz tendencjom, które starają się skłonić Litwę do opuszczenia jej zasadniczego stanowiska w kwestji wileńskiej za pomocą nieustannego nacisku.

Również raport holenderskiego ministra Spraw Zagr. o stosunkach polsko-litewskich był jednostronny i dla Litwy nieprzychylny, twierdzi Woldemaras. Nie jest bynajmniej zgodne z prawdą, mówi dalej, jakoby uregulowanie stosunków polsko-litewskich od grudniowego zebrania Rady Ligi nie zrobiło żadnych postępów. Oba państwa rokowały w Królewcu, a w ostatnich tygodniach została uzgodniona konwencja regulująca ruch graniczny na linji demarkacyjnej.

Rokowania komisyj nie doprowadziły wprawdzie do wyników, ale nie zostały zerwane. Postanowienia konstytucji litewskiej tyczące się Wilna, jak twierdzi Woldemaras, są przedewszystkiem historycznie uzasadnione, a przytem były znane już od roku. Jeżeli rząd polski otworzył nad temi postanowieniami obecnie dyskusję, to zrobił to tylko dlatego, aby Litwie przysporzyć nieprzyjemności.

W każdym razie Litwa nie zrezygnuje ze swego prawa do Wilna. Woldemaras przypuszcza, że na wrześniowem zebraniu Rady Ligi Narodów spór, który został obecnie przerwany wystąpi z jeszcze większą ostrością i gwałtownością. **Już jednak dziś może Woldemaras stwierdzić, że stanowiska swego nie zmieni.** W końcu zaznaczył premjer litewski, że w drodze powrotnej do Kowna zatrzyma się w Berlinie i że ma nadzieję usunąć jeszcze ostatnie pomniejsze trudności, które uniemożliwiały dotąd zawarcie traktatu handlowego litewsko-niemieckiego.

Komentarze prasy francuskiej.

PARYŻ, 8.VI. (Pat). Prasa komentuje w dalszym ciągu stanowisko Rady Ligi w sprawie zatargu polsko-litewskiego. „Temps" nazywa ustęp konstytucji litewskiej dotyczący Wilna prowokacją. Dalej „Temps" podkreśla, jako znamienne oświadczenie Paul-Boncoura o niemożności tolerowania dalej sytuacji wytworzonej przez upór Woldemarasa i o konieczności powzięcia w tej sprawie stanowczej decyzji. Woldemaras przekonał się, że ma przeciwko sobie całą Radę Ligi Narodów nie wykluczając Niemiec.

„Journal des Debats" podkreśla, że Woldemaras nie tylko usposobił wrogo dla siebie swem zachowaniem całą Radę Ligi stanął też w konflikcie z przeważną częścią ludności litewskiej gwałcąc zawarty niedawno z Watykanem konkordat. Może to, ściągnąć na niego poważne konsekwencje.

„L'Homme Libre" oświadcza, że nowe odroczenie załatwienia kwestji litewskiej wytwarza sytuację bardzo poważną gdyż tylko do pewnych granic można ręczyć za zimną krew Polski, która rzeczywiście wystawiona jest na ciężką próbę. Najmniejsza zaczepka wojskowa może położyć ogień pod proch wyrządzając sprawie pokoju niesłychanie wielkie szkody.

Powodzenie subskrypcji na pożyczkę śląską w Ameryce.

(Telefonem od własnego korespondenta z Warszawy).

Dnia 5 b. m. została ogłoszona w Nowym Jorku subskrypcja na pożyczkę dla woj. Śląskiego w sumie 11.200.000 dol. Pomimo bardzo trudnych warunków na rynku emisyjnym, spowodowanych drożyzną pieniądza i spadkiem większości obligacyj zagranicznych, subskrypcja miała wielkie powodzenie, co opinja banków przypisuje zaufaniu, jakiem cieszy się kredyt polski na rynkach wogóle, a kredyt Górnego Śląska w szczególności.

Pożyczka amerykańska dla m. Łodzi.

(Telefonem od własnego korespondenta z Warszawy).

W związku z amerykańską pożyczką dla Górnego Śląska oraz w związku z rokowaniami o pożyczkę dla Łodzi, dowiadujemy się z kół bliskich p. doradcy amerykańskiemu Dewey, że pożyczka dla Łodzi została wstrzymana, ponieważ w porozumieniu z Min. Skarbu przyznano pierwszeństwo dla Górnego Śląska. Rynek pieniężny w Nowym Jorku nie jest obecnie w stanie pochłonąć odrazu dwóch pożyczek polskich.

Należało się także śpieszyć z zawarciem jednej z tych pożyczek, a to ze względu na to, iż w bieżącym tygodniu z pięciu dni giełdowych cztery były zajęte przez inne pożyczki. Między innemi w czwartek została wypuszczona wielka pożyczka 200 milj. elektryfikacyjna dla Tokio.

Środa była jednym dniem wolnym dla wyłożenia pożyczki polskiej i z tego właśnie skorzystano, aby tę pożyczkę wyłożyć. Naogół szanse papierów polskich na rynkach amerykańskich są dobre

Burdy w Sejmie pruskim.

BERLIN, 8.VI. (Pat). Dzisiaj odbyło się pierwsze posiedzenie nowego sejmu pruskiego, które przybrało odrazu niezwykle burzliwy charakter. Awantura została wywołana przez komunistów. Przewodniczący ze starszeństwa 83 letni hr. Posadowski nie mógł opanować sali. W zamieszaniu poseł chrześcijańsko narodowej partji chłopskiej Panfick został tak dotkliwie pobity, że znajdujący się na sali posłowie — lekarze musieli pośpieszyć mu z pierwszą pomocą i obandażować go.

Udział socjalistów w rządzie niemieckim.

BERLIN, 8. VI (Pat). Prezydent Rzeszy Hindenburg przyjął dziś przed południem kanclerza Marxa. Na konferencji została poruszona sprawa utworzenia nowego rządu. Jak dowiaduje się „Vossische Zeitung" kanclerz Marx zaproponował prezydentowi Hindenburgowi. aby ze względu na wynik wyborów powołał na stanowisko kanclerza przewodniczącego frakcji socjaldemokratycznej Reichstagu posła Millera. Wystąpienie rządu nastąpi w chwili zebrania się nowego Reichstagu, t. j. 12 czerwca r. b.

Jak twierdzi, „Berliner Tageblatt" socjaliści poza stanowiskiem kanclerza pretendują także do portfelu ministra spraw wewnętrznych. W takim razie centrowiec Guerard zostałby ministrem sprawiedliwości. Prócz tego istnieje plan połączenia V departamentu ministerstwa finansów, który zajmuje się wykonaniem finansowych postanowień traktatów pokojowych z ministerstwem obszarów okupowanych.

Na kierownika tego ministerstwa przewidziany jest były minister finansów Reinhold. Ministrem finansów według „Berliner Tageblatt" ma zostać socjalista Hilferding. Ministerstwo komunikacji przypadłoby natomiast przedstawicielowi centrum.

Z całej Polski.

— **Zamek warszawski będzie stałą rezydencją Prezydenta Rzplitej.** Na ostatniem posiedzeniu komitetu odbudowy zamku królewskiego w Warszawie, w dn. 5 b. m., była omawiana sprawa dalszej jego restauracji pod nowym kątem widzenia — jako stałej rezydencji Prezydenta Rzeczypospolitej.

Do tego celu będzie dostosowana cała dalsza odbudowa zamku Przedewszystkiem będą prowadzone prace restauracyjne w skrzydle północnem dziedzińca wewnętrznego zamku, oraz w części, mieszczącej dawną salę sejmową. Jednocześnie kierownictwo odbudowy zamierza powiększyć taras zamkowy przez przyłączenie doń parceli nad Wisłą, zajętej obecnie przez baraki i ujeżdżalnię wojskową.

Szczegółowy projekt odnośnego rozszerzenia parku zamkowego będzie przedstawiony miastu do uzgodnienia.

— **Pomnik Stefana Żeromskiego w Nałęczowie.** W niedzielę 17 b. m. odbędzie się w Nałęczowie uroczystość odsłonięcia pomnika Stefana Żeromskiego, ufundowanego przez ludność miejscową. W programie uroczystości poza przemówieniami w czasie odsłonięcia pomnika przewidziane jest odczytanie fragmentów z utworów wielkiego pisarza, składanie wieńców pod pomnikiem, fragmenty z „Symfonji bohaterskiej" Bethovena w wykonaniu orkiestry zakładowej, uformowanie uroczystego pochodu ku Mauzoleum Żeromskich, gdzie nastąpi zakończenie uroczystości.

Osoby, pragnące wziąć udział w uroczystości i ewentualnie wygłosić przemówienia lub złożyć wieńce, proszone są o zawiadomienie Komitetu uroczystości pod adresem: Warszawa, Al. Szucha 8 m. 1, tel. 409-74.

Silne lotnictwo—to potęga państwa!

Dzień polityczny.

Dziś popołudniu wicepremjer Bartel obecny był na obiedzie wydanym przez ministra Spraw Wewnętrznych z okazji zjazdu wojewodów.

*

Dnia 8 b. m. odbył się w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych pod przewodnictwem p. ministra Spraw Wewnętrznych *Sławoj Składkowskiego* perjodyczny zjazd wojewodów. Zjazd zagaił p. wicepremjer prof d-r *K. Bartel*. Tematem obrad były bieżące zagadnienia z dziedziny administracyjnej i gospodarczej.

*

W sobotę 9 go b. m. wyjeżdżają do Bukaresztu na doroczny zjazd prasowego porozumienia polsko-rumuńskiego prezes komitetu *Marjan Grzegorczyk* oraz członkowie komitetu *Kazimierz Pollak* i *Władysław Ewert*. Równocześnie udają się do Bukaresztu na zjazd naczelnik wydziału prasowego ministerstwa spraw zagranicznych *Konrad Libicki* oraz kierownik oddziału politycznego w tymże wydziale *Tadeusz Wojtkowski*.

*

P. minister Rolnictwa Niezabytowski wyjechał w dniu wczorajszym do Lwowa, celem wzięcia udziału w zebraniu, na którem nastąpi akt połączenia Towarzystwa Gospodarskiego Małopolski Wschodniej i Małopolskiego Towarzystwa Rolniczego.

*

Na śniadaniu wydanem w imieniu grupy parlamentarnej polsko-francuskiej na cześć byłego ministra Thugutta w Paryżu omówiono szereg praktycznych kwestyj dotyczących rozwoju i udoskonalenia współpracy między obydwoma grupami parlamentarnemi w Paryżu i Warszawie. (Pat.)

Ze świata.

— **Obchód ku czci Hoene Wrońskiego w Paryżu.** Bawi w Paryżu w związku z organizacją 150-lecia urodzin Hoene Wrońskiego prof. Kozłowski. Uroczystość odbędzie się prawdopodobnie 11 czerwca w Sorbonie. Prezydjum honorowe obejmie p. ambasador Chłapowski a faktyczne pp. Brunschvicq i Delacroi. Odczyty o Hoene Wrońskim wygłoszą prof. Varrain i Kozłowski.

— **Sprzedaż listów Flauberta.** W Paryżu sprzedano na licytacji serję listów prywatnych Flauberta, pisanych do jego przyjaciela Ernesta Faydau. M. in. list, którym Flaubert charakteryzuje kobiety osiągnął cenę 14.500 fr. List dotyczący „Madame Bovary" sprzedano za 6.100 fr. list dotyczący Musseta za 4.100 fr., 2 listy z okresu pracy nad „Salambo" za 3.900 i 3.000 fr.

— **Ludność Ukrainy Sowieckiej.** Pisma sowieckie ogłosiły ostateczne wyniki, przeprowadzonego niedawno ogólnego spisu ludności Ukrainy Sowieckiej wynosiła 29.000.000; naturalny przyrost ludności na Ukrainie w ostatnich 30 latach wynosi 37 proc., podczas gdy naturalny przyrost ludności w Rosji właściwej w tym samym okresie wynosił 30 proc.

W składzie narodowościowym ludności Ukrainy—Ukraińcy stanowią 80%. Rosjanie 9,5%, Żydzi 5,4%, Polacy 1,6%, inne narodowości 3,5%. Najniższy procent ludności ukraińskiej zamieszkuje w okręgu odeskim (55%). Poza granicami USRR, w innych republikach sowieckich zamieszkuje 8 milj. Ukraińców, 86% ludności ukraińskiej podczas spisu podało za język ojczysty—język ukraiński. 52% ludności Ukrainy—to, analfabeci. Najmniej analfabetów posiadają Niemcy—20%, i Żydzi—21%

Skład socjalny ludności Ukrainy przedstawia się następująco: robotników i urzędników—10%, włościan—86, zawody wolne—1%, bezrobotni—3%.

Uroczystości Święta Bożego Ciała.

Onegdajszy obchód święta Bożego Ciała, obchodzony był w Wilnie z jeszcze większą wspaniałością niż się to odbywało w latach ubiegłych. Już w przeddzień uroczystości, napływały do Wilna liczne rzesze pobożnych, które rozlokowały się w licznych podmiejskich zajazdach, a często i pod gołem niebem. W dniu obchodu ulice miasta zaroiły się już od wczesnego ranka. Liczne pielgrzymki wiernych z pobożnemi śpiewami wyruszyły ku kościołom, gdzie wraz z procesjami parafjalnemi zbierały się na placu przed bazyliką, celem wzięcia udziału w ogólnej procesji. Pogoda, która od rana była dosyć niepewna w południe zmieniła się ku lepszemu. Po uroczystem nabożeństwie, jakie się odbyło w katedrze około godziny 12-tej wyruszył olbrzymi pochód. Na czele procesji podążał szwadron 4 pułku ułanów ze swą orkiestrą, dalej młodzież szkolna, różne stowarzyszenia, bractwa, procesje licznych parafij wileńskich, oraz liczne duchowieństwo. Za baldachimem postępowali przedstawiciele władz na czele z p. o. wojewody p. Dworakowskim, a dalej tysiączne tłumy pobożnych. Olbrzymi pochód, w drodze poprzez ulice: Zamkową, Świętojańską, Dominikańską, Wileńską i Mickiewicza z powrotem ku katedrze zatrzymał się w trzech miejscach, przed specjalnie urządzonemi i pięknie udekorowanemi ołtarzami w kościołach św. Jana, św. Katarzyny i św. Jerzego, przed któremi, biorący udział w procesji, oddział saperów oddawał honorowe salwy. Około godziny 2-giej pochód powrócił na plac Katedralny, gdzie po ostatnich modłach zaczął się rozwiązywać. Liczne pielgrzymki pozamiejskie wraz z przybyłą z kościoła Kalwaryjskiego procesją, udały się do Kalwarji.

Wiadomości skarbowe.

Projekty podatkowe rządu w Sejmie.

Nielada sensacją dni ostatnich było odrzucenie przez Sejm projektów ustaw o podatku gruntowym i o podatku od budynków wiejskich, co spowodowało wycofanie przez rząd trzeciego projektu — projektu ustawy o stałym podatku majątkowym.

Z dyskusji sejmowej dowiadujemy się, iż głównym motywem odrzucenia tych projektów było dążenie do uchronienia drobnej własności rolnej od zwiększenia ciężaru podatkowego.

Sprawę ciężaru podatkowego w Polsce już wielokrotnie poruszali na łamach „Kurjera" i wyraziliśmy pogląd, że jest stosunkowo dość wysoki. Do tego trzeba dodać, że wysoki nawet ciężar podatkowy nie jest tak groźny sam przez się, natomiast nawet umiarkowany może stać się prawdziwą plagą, jeśli mu towarzyszy nierównomierność w rozkładzie tego ciężaru podatkowego. Zapewne zupełna i dokładna równomierność ciężaru podatkowego możliwą jest tylko w tej teorji, a nie na praktyce, lecz i chodzi nam nie o tę równomierność bezwzględną tylko o równomierność względną, przy której brak rażącej dysproporcji pomiędzy obciążeniem poszczególnych dziedzin życia gospodarczego, co przecie nie wyklucza w zupełności pewnych nieprawidłowości w odniesieniu do oddzielnych jednostek podatkowych.

Otóż dalecy jesteśmy nawet od tej równomierności względnej. Poszczególne gałęzie gospodarstwa społecznego są obciążone zupełnie nierównomiernie, cóż więc mówić, by rozkład tego ciężaru pomiędzy jednostki odbył się prawidłowo.

Dotychczasowy system podatkowy Polski nacechowany jest tendencją do nadmiernego przeciążenia warstw średnich i zamożnych i stworzenia rodzaju immunitetu podatkowego dla warstw uboższych. Nie można negować konieczności silniejszego obciążenia warstw zamożniejszych w porównaniu z uboższemi, wszakże rozkład ciężaru podatkowego u nas nabrał charakteru całkiem niewłaściwego. W podatku gruntowym, który ma charakter rzeczowego, mamy degresję i progresję, skutkiem której większa własność płaci prawie czterokrotnie razy tyle co drobna, podczas gdy właściwem jest, ażeby dochodowość gruntu wobec skupienia go w jednem ręku wzrosła w takimże stopniu. W podatku dochodowym obowiązek płacenia rozpoczyna się de facto tylko wówczas, gdy obszar gospodarstwa jest większy od 30 ha, a zatem mniejsze (choć stosunkowo nie tak małe) gospodarstwa są od tego podatku wolne.

Chciałby może kto upatrywać w tem tendencje socjalne, zamierzające zmienić obecny podział bogactw, lecz na to musimy jak najbardziej stanowczo odrzec, że reformy socjalne są celem i przedmiotem innych ustaw, nie zaś skarbowych.

Ta nierównomierność ciężaru podatkowego dała p. J. Michalskiemu podstawy do tego, by, w jednem ze sprawozdań sejmowych o preliminarzu budżetowym przy sposobności omawiania naszego systemu podatków bezpośrednich, porównywać rozkład ciężaru podatkowego z niezmiernie wydłużonym ostrosłupem o bardzo małej podstawie.

To porównanie obrazowe daje dobre pojęcie o istotnych nierównomiernościach rozkładu ciężaru podatkowego w Polsce.

Wnosząc do Sejmu ustawy o pod. gruntowym, od budynków wiejskich i stałym majątkowym, rząd miał na celu przedewszystkiem uzyskanie nowych źródeł dochodowych, przyczem chciał jednocześnie rozłożyć ten nowy, dodatkowy ciężar podatkowy mniej więcej równomiernie, niwecząc poniekąd nierówności wynikające ze stanu dotychczasowego. Tak więc równoważnikiem nowych i to znacznych ciężarów wynikających dla średniej i większej własności ze stałego podatku majątkowego miałby być zwiększony podatek gruntowy oraz od budynków wiejskich.

Wynika z tego, że cel zamierzony przez te ustawy miał charakter całkiem właściwy, prawidłowo zostały też ujęte podstawy dokonywanych posunięć w ten sposób, że nierównomierność dotychczasowego rozkładu ciężaru podatkowego miała być do pewnego stopnia złagodzona.

Jednakże Sejm, — i to mamy mu za złe, nie zrozumiał czy też nie chciał zrozumieć istoty i znaczenia proponowanych przez rząd posunięć, dał się natomiast uwieść tendencjom nawskroś demagogicznym. Ustawy o podatku gruntowym i od budynków wiejskich zostały przez Sejm odrzucone. W związku z tem i rząd uważał się za zniewolonego cofnąć projekt ustawy o stałym podatku majątkowym. Traktując wszystkie trzy ustawy junktim, miał rząd niewątpliwie rację, albowiem uchwalenie tylko jednej ustawy o stałym podatku majątkowym jeszcze pogorszyłoby dotychczasowy stan ujemny, powodowany nierównomiernością.

W tej pierwszej próbie rozpoczęcia prac nad naprawą systemu podatkowego Sejm nie poszedł na spotkanie słusznym poczynaniom rządu i, niestety, wcale nie okazał się na wysokości zadania. *A. D.*

KRONIKA SKARBOWA.

W czerwcu przypadają terminy płatności następujących podatków:

1) do 15 czerwca — wpłata II-ej części różnicy pomiędzy kwotą wymierzonego podatku przemysłowego od obrotu za rok 1927, a kwotą uiszczonych zaliczek za tenże rok przez tych płatników, którzy w terminie do dnia 20 maja r. b. uiścili I-szą część powyższej różnicy;

2) do 15 czerwca — wpłata podatku przemysłowego od obrotu, osiągniętego w miesiącu maju r. b. przez przedsiębiorstwa handlowe I i II kateg. i przemysłowe I—V kat., prowadzące prawidłowe księgi handlowe, oraz przez przedsiębiorstwa sprawozdawcze;

3) podatek dochodowy od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę — w ciągu 7-miu dni i po dokonaniu potrącenia.

Nadto płatne są zaległości z tytułu podatku majątkowego oraz kwoty zaległości odroczonych i rozłożonych na raty z terminami płatności w miesiącu czerwcu, tudzież podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze z terminem płatności w tymże miesiącu.

Ważne dla rolników.

Ministerjum Skarbu z uwagi na trwający jeszcze powojenny stan zniszczenia i nieuporządkowania gospodarstw rolnych na Ziemiach Wschodnich, zarządziło, aby właścicielom gospodarstw rolnych, położonych w niżej podanych okręgach, potrącono od dochodu podatkowego, ustalonego do wymiaru podatku dochodowego za rok 1928 udowodnione wydatki z czasu minionego, poniesione na odbudowę zniszczonych podczas wojny budynków gospodarczych.

Ulga ta będzie stosowana w r. 1928 na obszarach izb skarbowych w Brześciu, Łucku i Wilnie, oraz powiatów: augustowskiego, grodzieńskiego, ostrołęckiego, suwalskiego, szczuczyńskiego i wołkowyskiego w okręgu izby białostockiej, wreszcie powiatów brodzkiego, brzeżańskiego, rudzkiego, skałackiego, sokalskiego i stanisławowskiego w okręgu izby lwowskiej.

KRONIKA KRAJOWA.

— **Kredyty budowlane.** Jak się dowiadujemy, Bank Gospodarstwa Krajowego przystąpił do udzielania długoterminowych kredytów budowlanych.

— **Kredyt na pasze treściwe.** Państwowy Bank Rolny, rozszerzając zakres swej działalności kredytowej, udostępnił kredyt na pasze treściwe rolnikom, bez względu na posiadany przez nich obszar gruntu. Kredyt udzielany jest przedewszystkiem za pośrednictwem spółdzielni mleczarskich lub kredytowych, a także grupom rolników występujących przez kółka kontroli obór. Właściciele większej własności mogą otrzymywać te pożyczki za pośrednictwem powiatowych kas oszczędności. W wyjątkowych wypadkach — kredyt ten będzie przyznawany indywidualnie. Pożyczki udzielane są tylko na żądanie całowagonowe. Kredyt na pasze treściwe dla bydła udzielany jest do wysokości 100 zł. na sztukę, dla wyznania zaś trzody chlewnej do wysokości 60 zł. na sztukę. Kredyt jest 3 — 6 miesięczny, procentowany 8 i pół proc. do 11 proc., zależnie od gwarancji zabezpieczenie Bank przyjmować będzie weksle ewentualnie skrypt dłużny, zależnie od tego, kto występuje o pożyczkę. Realizacja kredytu następuje drogą pokrywania przez Bank rachunków wystawianych przez dostawców.

Wilno nawiązuje kontakt handlowy z Łotwą. Jak się dowiadujemy, w najbliższym czasie wyjeżdża do Łotwy wycieczka przedstawicieli wileńskich sfer kupieckich i większych branż w składzie 12 osób. Wycieczka ma na celu nawiązanie stosunków handlowych pomiędzy Wilnem, a Łotwą.

— **Dwudniowe posiedzenie komisji rolnej.** W dniu 20 i 21 b. m. w lokalu Inspektoratu Pracy odbędzie się dwudniowe posiedzenie komisji rolnej, mające na celu zawarcie zbiorowej umowy pomiędzy pracodawcami, a robotnikami rolnymi na r.b.

— **Zniszczenie ozimin w powiecie postawskim.** Panujące ostatnio nieprzychylne warunki atmosferyczne spowodowały bardzo poważne zniszczenie tegorocznych ozimin w powiatach postawskim i dziśnieńskim. Zmusiło to cały szereg rolników do zwrócenia się do odnośnych sejmików z prośbą o pożyczki na cele rolnicze.

Ceny w Wilnie z dnia 8 b. m.

Chleb żytni przemiał pytl. za klgr. 70 — 73 gr., chleb żytni przemiał sitk. za klgr. 65 — 69; chleb pszenny przemiał 95 — 1.10. Mąka pszenna 85 — 1.10; żytnia razowa 57 — 12; mąka pytlowa 75 — 78; kasza jęczmienna 80 — 90; kasza jaglana 85 — 105; kasza gryczana 1.00 — 1.20; kasza manna 1.20 — 1.40; kasza owsiana 1.20 — 1.40; perłowa 95 — 1.10; groch polny 60 — 95; fasola biała 80 — 1.00; ryż 90 — 1.10; mleko niezbierane za 1 litr 30 — 40 gr.; śmietana 230 — 280 za klgr.; masło niesolone 5 50 — 7.00; masło solone 5 00 — 6.00; ser krowi 1.40 — 2.20; jajka 1.20 — 1.50; słonina świeża 3.50 — 4.00; słonina krajowa 3.80 — 4.40; szmalec wieprzowy 350 — 4.70; sadło 3.50 — 4.20; śledź szmalcówka 12—25 sztuka; olej 2.20 — 2,40; kartofle 14 — 22; kapusta kwaszona 30 — 35; kapusta świeża 1.50 — 1.60; marchew 30 — 50; buraki 25 — 35; brukiew 25 — 30; cebula 50 — 65; cukier kryształ 1.50 — 1.60; cukier kostka 150 — 190; sól biała 22 — 34; kawa naturalna 7.00; kawa zbożowa 2.50; herbata 14.00 — 30.00; nafta 60 za 1 litr; mydło zwyczajne do prania 45 — 50; proszek mydlany 45 — 50; świece 1.70 — 2.40; pszenica 58 — 63; żyto 53 — 55; owies 49 — 52; gryka 55 — 60; kiełbasa wieprzowa zwycz. 3 50; mięso wołowe 3.20; mięso cielęce 2.00; wieprzowe 280— 3.20; siano 10 — 16; słoma 7 — 9; otręby pszenne 38 — 42; otręby żytnie 31 — 38 gr.

Giełda wileńska z dn. 8.VI. b. r.

Ruble złote	4,71 1/2—4,70 1/2
Papiery proc. państw. 5% Pożyczka Premj. ser. II 1926 r. 5 dol. w złotych	90,00
Listy zast. 4 1/2% Wil. B. Ziem. zł. 100	69,50
Akcje Wileńskiego B-ku Ziemsk. Rb. 250	201,00

Giełda warszawska z dn. 8.VI. b. r.

CZEKI:

Dolary	8.89—8.87
Belgja	124.46—124,15
Holandja	359 80—358,90
Londyn	42,52 1/4—42,41
Nowy-Jork	8.90—8,88
Paryż	35,07—34,99
Praga	26,31—26,28
Szwajcarja	171,81—171,39
Stokholm	239,25—238,65
Wiedeń	125,41—125,10
Włochy	46,97—46,86

Włamywacze w Kurji Metropolitarnej.

W nocy z 6 na 7 b. m. nieustaleni narazie sprawcy usiłowali dokonać kradzieży gotówki z kasy ogniotrwałej w lokalu Kurji Biskupiej przy ul. Zamkowej 6. Kasiarze przedostawszy się do wnętrza przez strych zdołali rozpruć pierwszy pancerz. Gdy się zabierali do rozpruwania drugiego, usłyszeli na korytarzu kroki zbliżającego się, jak się później okazało, kurjalnego stróża. To ich spłoszyło. Dzięki więc tylko przypadkowi znajdująca się w kasie gotówka w sumie przeszło 30.000 złotych nie padła łupem kasiarzy.

Wnosząc ze sposobu, w jaki się kasiarze dostali do lokalu Kurji oraz rozprucia kasy należy przypuszczać, iż ma się tu do czynienia z włamywaczami, którzy przyjechali do nas na występy z Warszawy. Banki więc oraz wszystkie instytucje, które posiadają kasy ogniotrwałe, winne wprowadzić u siebie dyżury i to przynajmniej na przeciąg kilku tygodni. Włamywacze bowiem nie zrażą się nieudanym występem i niewątpliwie go powtórzą.

Wybory do Wileńskiej Izby Przemysłowo-Handlowej.

W dniu wczorajszym Ministerstwo Przemysłu i Handlu nadesłało celem zaopinjowania do wileńskich związków kupieckich opracowany przez Ministerstwo statut wyborczy do Wileńskiej Izby Przemysłowo Handlowej.

W myśl tego statutu Izba Przemysłowo-Handlowa w Wilnie składa się z 60 radców z wyborów i 6 radców mianowanych przez Ministerstwo Przem. i Handlu. Ponadto w skład Izby może wejść w drodze kooptacji nie więcej niż 6 radców.

Izba dzieli się na dwie sekcje I-sza— przemysłowa i II-ga—handlowa. Sekcja I-wsza składa się z 25; sekcja II-ga z 35 radców z wyboru.

Wybory do Wileńskiej Izby Przemysłowo-Handlowej odbędą się jeszcze w jesieni b. r.

Samobójstwo właściciela „Myśliwskiej".

Onegdaj o godzinie 12 m. 30 na Górze Zamkowej wystrzałem z rewolweru w usta pozbawił się życia współwłaściciel restauracji „Myśliwskiej" Franciszek Stejblis.

Przyczyny samobójstwa nie zdołano narazie ustalić.

Aresztowanie kasjera-defraudanta.

Onegdaj wywiadowcy Urzędu Śledczego w Wilnie patrolując osobowy dworzec kolejowy zauważyli jakiegoś osobnika, który w swem zachowaniu wydał się b. podejrzanym. Podczas wylegitymowania go okazało się, iż jest to Józef Karolkiewicz, kasjer Magistratu m. Mszczonowa, który po zdefraudowaniu około 27.000 złotych zbiegł w niewiadomym kierunku.

Karolkiewicza aresztowano i jako poszukiwanego przez sędziego śledczego w Żyrardowie został wczoraj tam odeskortowany. Przy aresztowanym znaleziono sfałszowane dokumenty, które wskazywały, iż zamierzał on wyjechać do Łotwy.

Wieści i obrazki z kraju.

Zagadkowe samobójstwo.

(*Tel. od włas. koresp. z Mołodeczna*).

Onegdaj o g. 19 zdarzył się w maj. Rajowszczyzna gm. mołodeczańskiej tragiczny wypadek. Z niewyjaśnionych dotąd przyczyn celnym strzałem w skroń pozbawiła się życia licząca zaledwie lat 20 żona b. wójta gm. mołodeczańskiej Nina Drozdowa. Zawezwany z Mołodeczna lekarz zastał stygnące już zwłoki. Wypadek ten wywarł w Mołodecznie wstrząsające wrażenie, gdyż ś. p. Drozdowa cieszyła się powszechną sympatją.

Tajemniczy wypadek.

(*Od włas. koresp. z Mołodeczna*).

W Starosielcach tuż pod Mołodecznem straszny wypadek zdarzył się wydelegowanemu przez kierownika warsztatów kolejowych tabelowemu Aleksandrowi Kolebce, mieszkańcow iwsi Chorosty pow. białostockiego. Kolebko zajęty był przy budowie mostu kolejowego na rzece Uszy. Otóż kiedy do mostu podwieziono w wagonach kolejowych żelazne belki i zrzucano je na ziemię, Kolebko upadł tak nieszczęśliwie, że przygniotły go belki i mimo natychmiastowej pomocy, zmarł w drodze do Mołodeczna. Zmarły osierocił żonę i pięcioro dzieci.

Aresztowanie szpiegów bolszewickich.

Onegdaj w rejonie Kołosowa na pograniczu polsko-sowieckim władze bezpieczeństwa zatrzymały 2-ch mężczyzn i kobietę, usiłujących przedostać się do Rosji Sowieckiej. Przy zatrzymanych znaleziono szereg kompromitujących dokumentów, stwierdzających, iż mieli oni łączność z G. P. U. w Mińsku.

Harce bolszewickiej straży granicznej.

Onegdaj w rejonie Radoszkowicz bolszewicka straż graniczna dała w kierunku pracującego na polu tuż przy granicy Władysława Kortarza kilka strzałów raniąc go b. ciężko. Rannego w stanie b. ciężkim przewieziono do pobliskiego szpitala. W tej sprawie mają interwenjować władze K. O. P.

KRONIKA POSTAWSKA.

— **Pogrzeb ś. p. Edmunda Piłsudskiego.** W dniu 2 go czerwca r. b. o godz. 11 ej rano zmarł nagle we własnym majątku „Mosarz", pow. postawski, w 71-ym roku życia, ziemianin i sędzia honorowy Wileńskiego Sądu Okręgowego, oraz członek honorowy wielu instytucyj społeczno-kulturalnych.

Eksportacja zwłok ś. p. Edmunda Piłsudskiego odbyła się nadzwyczaj uroczyście dn. 5-go b. m, o godz. 10-ej rano, śród nieutulonego żalu, jak osób najbliższych z rodziny, licznych przyjaciół, służby, tak i okolicznych włościan, którzy pomimo, że pogoda nie dopisywała, przybyli tłumnie, aby oddać ostatnią posługę zmarłemu swemu opiekunowi i dobroczyńcy. Aczkolwiek zmarły miał charakter t. z. „pański", a od pogromu majątku (należy nadmienić, że maj. „Mosarz" w roku 1918 uległ ohydnej inwazji bolszewickiej, zaś piękny w nim pałac z epoki Stanisława Augusta, łącznie z nagromadzonymi licznie historycznymi zabytkami — zginął całkowicie w płomieniach) gwałtowny, miał serce nadzwyczaj dobre i nigdy nie odmawiał prośbom tych, którzy się do niego zwracali.

Przed katafalkiem skromnie, lecz pięknie przystrojonym, stoi poważnie warta honorowa Ochotniczej Straży Ogniowej. Na twarzach obecnych widoczny szczery żal i smutek po zmarłym. Koniec modłów. Trumnę ze zwłokami ś. p. Edmunda Piłsudskiego biorą zgodnie na barki najbliżsi krewni, przyjaciele, służba i włościanie. Kondukt pogrzebowy otwierają bractwa z chorągwiami, Straż Ogniowa Ochotnicza z wieńcem, na szarfach którego wypisane były słowa „Honorowemu członkowi — Straż Ogniowa Ochotnicza w „Mosarzu", członkowie Domu Ludowego R. O. K. ze sztandarem i wieńcem, na którego szarfach wypisane były słowa „Członkowi honorowemu Domu Ludowego R. O. K w „Mosarzu", oraz proboszcz i chór kościelny. Za trumną zaś — postępowali: żona zmarłego p. Aniela Piłsudska z synem i synową, siostra p. Józefowiczowa, krewni, przyjaciele i liczne rzesze ludności.

W chwili składania zwłok do grobów rodzinnych na cmentarzu mosarskim, miejscowy proboszcz ks. Stanisław Klimm wygłosił okolicznościowe przemówienie, w czasie którego rozlegały się wśród zebranych głębokie westchnienia i płacz. Ostatnie słowa proboszcza, ostatnia grudka ziemi, rzucona na trumnę i ukochane zwłoki zamurowane zostały na wieki. Cześć jego pięknej i nieskazitelnej pamięci!

Nadmienić należy, że pośród licznych nadesłanych depesz kondolencyjnych na imię żony zmarłego od przeróżnych instytucyj i sądownictwa, przyjaciół, w ostatniej chwili została nadesłana również i od p. Marszałka Józefa Piłsudskiego. *K. P.*

KRONIKA MOŁODECZAŃSKA.

— **Święto P. W. i W. F. oraz zawody sportowe.** W dniu dzisiejszym i jutrzejszym odbędzie się w Mołodecznie święto przysposobienia wojskowego i wychowania fizycznego oraz policyjne zawody sportowe woj. wileńskiego. Na uroczystość tę mają przybyć p. woj. Raczkiewicz, komendant okręgowy insp. Praszałowicz oraz wszyscy starostowie woj. wileńskiego i ościennych pow. woj. nowogródzkiego.

W niedzielę o godz. 8 wiecz. w sali kasyna oficerskiego 86 p. p. odbędzie się obiad, o g. 11 — bal.

— **Okręgowe zawody sportowe.** Dnia 10 b. m. w Mołodecznie odbędą się okręgowe zawody sportowe policji województwa wileńskiego.

KRONIKA RZESZAŃSKA.

— **Postrzelenie przez leśniczego.** Oleszkiewicz Stanisław, zam. w. Wierszoliszki, gminy rzeszańskiej zameldował, że kiedy w dniu 7 b.m. o godzie 8 pasł z kolegą konie i krowy na Równem Polu, które z pola oddaliły się na teren lasu należącego do Pimonowa, nadszedł leśniczy i wystrzałem z rewolweru zranił go w stopę. Pogotowie ratunkowe odwiozło Oleszkiewicza do szpitala św. Jakóba. P. leśniczemu trzeba wytłumaczyć w sposób poglądowy, że człowiek to nie zając ani kaczka.

KRONIKA LIDZKA.

— **Zmniejszenie się bezrobocia.** Według danych statystycznych na dzień 5 b. m. ilość bezrobotnych w m. Lidzie wynosiła zaledwie 6 osób. Pozostaje to w związku z rozszerzeniem się ostatnio przemysłu w tem mieście.

— **Prośba mieszkańców m. Woronowa.** Mieszkancy m. Woronowa, w pow. lidzkim postanowili zwrócić się do starostwa z prośbą o ustanowienie w Woronowie stałego posterunku policyjnego.

KRONIKA GRODZIEŃSKA.

— Katastrofa samochodowa. Dnia 6 maja r. b. na skrzyżowaniu ulic Orzeszkowej i Pocztowej zderzył się samochód osobowy, prowadzony przez p. *Stanisława Eynarowicza* właściciela majątku Ostrówek z motocyklem, kierowanym przez por. *Bondy*. Samochód i p. Eynarowicz wyszli bez szwanku. Por. Bondy lekko ranny został przewieziony do szpitala.

— W biegu naprzełaj o puhar Polskiego Czerwonego Krzyża w Grodnie pierwsze miejsce zdobył *Jan Żylewicz* z W. K. S. 3 p. sap. przebywając trasę 5 klm. w 16 min. 25 4/5 sek., bijąc *Wacława Sidorowicza* z A. Z. S. Wilno o 20 metrów. Trzecie miejsce zajął *Józef Klamżyński* z W. K. S. „Pogoń".

Puhar przechodni sejmiku powiatowego w Grodnie dla najlepszego z zawodników z Grodna i pow. grodzieńskiego zdobył *Petelczyc Stanisław* z S. K. S. „Cresovia". (6 te miejsce w ogólnej klasyfikacji).

KRONIKA BARANOWICKA.

— **Inspekcja sanitarna pow. baranowickiego.** Delegat Min. Spraw Wewn. przeprowadza od kilku dni inspekcję sanitarną woj. nowogródzkiego, zwiedzając poszczególne miasteczka i wioski. Delegat zachwycony był stanem sanitarnym miasteczka Lachowicze i wsi Mała Łotwa. O Baranowiczach wyraził się, iż ich stan sanitarny jest znośny. Onegdaj delegat wyjechał do Bitenia w pow. słonimskim.

KRONIKA WILEJSKA.

— **Rozwój mleczarstwa spółdzielczego w pow. wilejskim.** W roku ubiegłym powstała pierwsza mleczarnia spółdzielcza w Tupalszczyźnie, gminy żodziskiej, w Chocieńczycach i m. Kurzeńcu Pierwsza z nich do obecnej chwili ma już trzy filje i zamierza wkrótce przejść na mleczarnię parową. Wszystkie te mleczarnie rozwijają się bardzo pomyślnie, tak, że zostały już zwrócone wszystkie pożyczki zaciągnięte na ich uruchomienie. Pozatem w roku bieżącym powstały nowe mleczarnie spółdzielcze w Dołhinowie, Rylce gminy wojstomskiej Spiahle i Niestaniszkach, gm. wiszniewskiej oraz w Daniuszewie gminy żodziskiej. Przeciętnie każda mleczarnia przerabia dziennie od 300 do 1.500 lit. mleka. Wyroby eksportują wspomniane mleczarnie zagranicę i ponieważ jakość ich utrzymana jest na najwyższym poziomie, osiągają one stosunkowo b. wysokie ceny.

— **O budowę elektrowni.** Właściciel Biura Techniczno-Handlowego A. Kawenoki nadesłał nam list niżej podanej treści:

Dnia 24 maja r. b. w Nr. 116 „Kurjera Wileńskiego w kronice z Wilejki Powiatowej o budowie elektrowni w tem mieście, pojawiła się wzmianka, że dla uruchomienia projektowanej elektrowni został już zamówiony silnik Diesela o KM 60 fabryki Otto Deutz.

Jako jedyny przedstawiciel tej fabryki na rejon, do którego wchodzi i Wilejka Powiatowa, oświadczam, że do dziś dnia zamówienia na powyższy silnik ani fabryka bezpośrednio, ani ja nie otrzymaliśmy,

Upraszając o pomieszczenie listu tego w najbliższym numerze poczytnego pisma Szanownego Pana proszę przyjąć wyrazy prawdziwego szacunku i poważania.

KRONIKA OLKIENICKA.

— **Pożar 3-ch stodół.** Przed paru dniami o godz. 15 we wsi Staro-Noniszki, gm. olkienickiej, spłonęły 3 stodoły Macieja Uzdawinjasa, Jana Wersockiego i Andrzeja Markiewicza. Pożar wybuchł w stodole Uzdawinjasa, a następnie dopiero ogień przerzucił się na inne stodoły. Straty wynoszą około 1000 zł. Pożar powstał prawdopodobnie od iskry z komina. O pożarze poszkodowani zameldowali dopiero 4 b. m.

KRONIKA BRASŁAWSKA.

— **Aresztowanie podpalacza.** Przeprowadzone dochodzenie ustaliło, że stodoła Djonizego Podwalskiego, zam. we wsi Kiermieliszki, gm. widzkiej spaliła się w dn. 9 ub. m. wskutek podpalenia na tle zemsty osobistej przez Edwarda Aleksandrowicza. Sprawcę aresztowano i przekazano władzom sądowym.

KRONIKA NOWOGRÓDZKA.

— **Wyjazd wojewody Beczkowicza do Warszawy.** Wojewoda Beczkowicz wyjechał onegdaj do Warszawy na konferencję wojewodów.

— **Budowa gmachu pocztowego.** Onegdaj bawiła w Nowogródku komisja złożona z przedstawiciela Wileńskiej Dyrekcji Poczt i Telegrafów oraz przedstawiciela Prokuratorji Generalnej, która zakupiła przy ul. Słonimskiej plac, na którym jeszcze w roku bieżącym wybudowany zostanie gmach pocztowy.

KINA i FILMY.

„Szansonistki" i „Giełda miłości".

(*„Helios" i „Lux"*).

Stanowczo za dużo w Wilnie tych, niemieckich filmów. Niedawno „Miejski", potem „Picadilly", a terarz „Helios" i „Lux". Obrzydliwe, tandetne, dramidła bez większych albo i żadnych walorów artystycznych, oto „towar" którym nas zalewają Niemcy, a my bierzemy to bezkrytycznie w czasie ostrej wojny celnej. Czy nie można temu kres położyć, przez odpowiednie cła albo wyższe opodatkowanie (Magistraty mają tu głos!)? Wyjątki mają być czynione dla rzeczy bardziej wartościowych. Konieczna jest jakaś komisja kwalifikacyjna z przedstawicielami Wydz. Sztuki m. inn. Sprowadzając tak dużo wytworów obcej, z tej dziedziny, produkcji, nie możemy pozwalać sobie na luksus sprowadzania lichoty.

„Szansonistki" w Heliosie miały parę ładnych zdjęć zimowych, parę urodziwych twarzyczek (b. wdzięczna Anny Ondra, prawdziwie „kusząca" Hannie Weisse i Girls'y), a pozatem — nędza! Banał obrzydliwy, motywy oklepane, płaskie, że aż strach! Szereg scen można było zgóry, wedle utartego schematu, przewidzieć b. wcześnie.

„Giełda miłości" (import z Wiednia) jest jeszcze gorsza. Film absolutnie bez jakiejkolwiek wartości artystycznej. Jeden Igo Sym, nasza gwiazda kinematograficzna na zagranicznym terenie, bardzo szlachetny w wyrazie fizjonomji, w ruchach, piękny nawet niekiedy. Scenarjusz — wyświechtana sensacja w najgorszym gatunku.

(sk).

KRONIKA.

Sobota 9 czerwca | Dziś: Felicjana. Jutro: Małgorzaty. Wschód słońca—g. 2 m. 56. Zachód " g. 19 m. 36

METEOROLOGICZNA.

— **Spostrzeżenia Zakładu Meteorologicznego U. S. B.** z dn. 8. VI. b. r. Ciśnienie średnie w milimetrach 757. Temperatura średnia +13° C. Opad w milimetrach. — Wiatr przeważający południowo-wschodni. Pochmurno. Deszcz. Maksimum na dobę +16 C.

Tendencja barometryczna — spadek ciśnienia.

URZĘDOWA.

— **Powrót p. wojewody z inspekcji i wyjazd do Warszawy.** P. wojewoda wileński Raczkiewicz w dniach 5, 6 i 7 b. m. wspólnie z kuratorem Okręgu Szkolnego Pogorzelskim, w towarzystwie naczelnika Wydziału Bezpieczeństwa Kirtiklisa, komendanta Wojewódzkiej Policji Państwowej Praszałowicza i sekretarza osobistego p. Staniewicza dokonał szczegółowej inspekcji powiatu wilejskiego następnie tegoż dnia 7 b. m. wieczorem wojewoda wileński p. Raczkiewicz udał się do Warszawy na zjazd wojewodów.

ADMINISTRACYJNA.

— **Epidemję pryszczycy opanowano.** W związku z trwającą w części powiatu wileńsko-trockiego epidemją pryszczycy u świń, władze weterynaryjne wydały polecenia przeprowadzenia ścisłego przeglądu świń przeznaczonych do ładowania na wagony na stacjach kolejowych, znajdujących się w obrębie m. Wilna i powiatu wileńsko-trockiego. W związku z powyższem dowiadujemy się, iż na skutek energicznych zarządzeń władz weterynaryjnych epidemja pryszczycy została opanowana. Nowych zapadnięć świń już nie notowano.

MIEJSKA.

— **Przyjazd do Wilna specjalnego inspektora sanitarnego.** Wczoraj rano z ramienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych przybył do Wilna specjalny inspektor sanitarny, który dokona szeregu lustracyj sanitarnych miasta.

WOJSKOWA.

— **Przegląd poborowych.** W terminie od 11 b. m. — 20 b. m. komisja poborowa dokona przeglądu poborowych — rocznika 1905 i 1906 kategorji „B". Uchylający się od przeglądu będą pociągani do odpowiedzialności sądowej.

— **Wybory do oficerskiego Sądu Honorowego.** Wobec zdekompletowania obecnego składu personalnego oficerskiego Sądu Honorowego dla oficerów młodszych — w dniu 18 b. m. odbędą się ponowne wybory do tegoż Sądu.

— **W sprawie ćwiczeń artyleryjskich.** Wobec ciągle odbywających się ćwiczeń artyleryjskich, które przez nieuświadomionych czasami są komentowane jako alarm. — Komendant garnizonu na m. Wilno, wydał ostatnio zarządzenie, by o mających się odbyć ćwiczeniach artyleryjskich były powiadomione odnośne władze na 3 dni przed terminem ćwiczeń.

Z UNIWERSYTETU.

— **Egzamina magisterskie na Wydziale Humanistycznym U. S. B.** odbywać się będą począwszy od roku akademickiego 1928/29 corocznie w trzech terminach: w terminie jesiennym — zgłoszenia od 15 do 20 września, egzaminy od 1 października; w terminie zimowym — zgłoszenia od 10 do 20 grudnia, egzaminy od 8 stycznia; w terminie letnim — zgłoszenia od 5 do 10-go czerwca, egzaminy od 25 czerwca.

SPRAWY AKADEMICKIE.

— **Koło Polonistów Sł. U. S. B.** poleca na czas wakacyj korepetytorów z przedmiotów polonistycznych (względnie innych w zakresie programu gimnazjalnego) na miejscu lub na wyjazd. Zgłaszać się można do dn. 25/VI r. b. osobiście w poniedziałki, środy i piątki od godz. 2 — 3 do kierownika agendy samopomocowej, lub pisemnie pod adresem: Koło Polonistów Sł. U. S. B. Wilno, Zamkowa 11 — 7.

— **Ku uwadze Koła Krajowego.** W niedzielę 10 czerwca Krajowcy zważywszy, że „do trzech razy sztuka" o godz. 8 m. 30 rano wyruszają do Trockich jezior. Zbiórka na stacji kolejowej o pociągu Landwarów — II klasy o godz. 8 rano. Pociąg nie czeka. Zaopatrzyć się w wiktuały bierzcie pod uwagę wzmożone apetyty.

— **Ostatnia „Sobótka".** Dziś w Ognisku Akademickiem odbędzie się ostatnia „Sobótka" początek o godz. 10 Trio.

— **Odjazd wycieczki łotewskiej.** W dniu onegdajszym wyjechała z Wilna w stronę Warszawy, bawiąca w przeciągu paru dni wycieczka Polaków studentów uniwersytetu ryskiego.

ZEBRANIA I ODCZYTY.

— **Zebranie Wydz. I T-wa Przyjaciół Nauk.** W sobotę dnia 9 czerwca b. r. o godz. 7 wieczór w Sali Dziekanatu Sztuki odbędzie się zebranie naukowe Wydziału I-go Tow. Przyjaciół Nauk. Na porządku referat: prof. Pigonia St.: „Pan Tadeusz w sądach pozytywistów". Wstęp wolny dla członków i gości wprowadzonych.

— **Zebranie Stow. Lekarzy Polaków.** Ostatnie przed wakacjami Zebranie Zwyczajne Stowarzyszenia Lekarzy Polaków odbędzie się w środę 6-go czerwca o godz. 20-ej w lokalu T-wa Lekarskiego (Zamkowa 24).

Wobec ważności spraw uprasza się kolegów o jaknajliczniejsze przybycie.

— **Zebranie Stow. Weteranów Kresowych.** Zarząd Stowarzyszenia Weteranów Kresowych 1863 r. w Wilnie, podając do wiadomości ogólnej, że zwyczajne doroczne walne zebranie Stowarzyszenia ma się odbyć w niedzielę, 10 czerwca o godz. 12 w sali Sądu Okręgowego, uprzejmie prosi o udział w tem zebraniu pp. weteranów, wdowy po nich, członków Stowarzyszenia oraz wszystkie osoby, które obchodzi los dawnych bojowników za wolność Ojczyzny.

SPRAWY ROBOTNICZE.

— **Dalsza wypłata zapomóg.** Dnia 6 b. m. władze wojewódzkie wypłaciły nowej partji bezrobotnych umysłowo pracujących jednorazowe zapomogi pieniężne. Zapomogi wypłacono 150 bezrobotnym samotnym i bezdzietnym, którym na podstawie odnośnego rozporządzenia władz ministerjalnych, wstrzymana została stała wypłata zapomóg.

SPRAWY ŻYDOWSKIE.

— **Echa manifestacji uczniów żydowskich.** W dniu 6 b. m. Kuratorium Szkolne wezwało do siebie przedstawicieli Żydowskiego Centralnego Komitetu Oświatowego. Zawezwanym przedstawicielom wyjaśniono, iż bez zgody Kuratorjum Szkolnego, jako władzy nadzorczej, nie mieli prawa zwolnić kierownika szkoły żydowskiej im. Mińca p. Gurewicza. Jak wiadomo p. Gurewicza komitet zwolnił za udział w manifestacji przed Kuratorjum Szkolnem i Magistratem.

ARTYSTYCZNA.

— **VI Doroczna Wystawa Obrazów i Rzeźb** Wil. Tow. Artystów Plastyków otwarta codziennie w Pałacu Reprezentacyjnym (Plac Napoleona, wejście od Uniwersyteckiej drugie drzwi w głębi podwórza) od godz. 10 rano do 7 wieczorem.

NADESŁANE.

— **Ze Zw. Pracowników Inst. Użyt. Publ.** Zarząd Zw. Pracowników Inst. Użyt Publ. w Polsce oddział w Wilnie komunikuje, że po przeprowadzonej reorganizacji ponownie została otwarta przy Związku — Sekcja Pracowników kino-teatrów i mechaników (ul. Wielka 34).

— **Zabawa w Parku U. S. B. w Zakrecie,** organizowana staraniem Centrali Opiek Szkolnych na rzecz Kolonji Letnich odbędzie się w niedzielę dnia 10 czerwca b. r. Zabawa urozmaicona wszelkiego rodzaju atrakcjami (kosze szczęścia, koło szczęścia, wędki i inne). Zabawy dla młodzieży i dzieci. Tańce. Przygrywać będą 2 orkiestry wojskowe. Na miejscu bufet obficie zaopatrzony. Dla udogodnienia publiczności w dniu zabawy będą kursowały autobusy od Placu Katedralnego do Zakretu od godz. 12-ej w południe do godz. 7-ej wieczorem. Przejazd łódkami ze strony Zwierzyńca do miejsca zabawy po 10 groszy. Początek zabawy o godz. 10-ej zrana.

PODZIĘKOWANIA!

— Podziękowanie. Wszystkim tym, którzy oddali ostatnią posługę, bratu memu ś. p. Władysławowi Kuryłowiczowi, a w szczególności księdzu Jastrzębskiemu, pułk. Krzyżanowskiemu, kolegom i znajomym tą drogą składam Bóg zapłać.

Józef Kuryłowicz
major 1 p. p. leg.

1831

Z POGRANICZA.

— **Ujęcie przemytników.** Przedwczoraj na odcinku Rykonty patrol K. O. P-u zatrzymał kilku przemytników, usiłujących przesmuglować z Litwy do Polski większy transport tytoniu.

— **Wysiedlenie.** Onegdaj w rejonie N. Trok władze litewskie wysiedliły z granic Litwy niejaką Wojtkiewiczową Michalinę, Laskowskiego i Gliniewicza wraz z żoną i 6-ciorgiem dzieci.

Wysiedleńcom z pomocą doraźną przyszedł Polski Czerwony Krzyż.

RÓŻNE.

— **III aukcja bibljofilska książek, rękopisów, wydawnictw ilustrowanych i rycin,** urządzana przez Towarzystwo Bibljofilów Polskich w Wilnie, odbędzie się dnia 8-go i 9-go czerwca r.b. (piątek i sobota) w godzinach 5 — 8 popoł. w b. lokalu Tow. Lekarskiego przy ul. Uniwersyteckiej 3 (parter od ulicy). Drukowany katalog aukcji, rozesłany miłośnikom książek, obejmuje 424 pozycje. Objekty wystawione na sprzedaż można oglądać w lokalu aukcyjnym we czwartek (Boże Ciało) o godz. 5 do 8 popoł. Aukcję zapowiada również artystyczny afisz, wykonany w litografji przez artystę G. Achrem-Achremowicza.

Należy oczekiwać, że i ta trzecia aukcja będzie się cieszyła równem powodzeniem i zainteresowaniem, co i poprzednie.

Teatr i muzyka.

— **Teatr Polski sala „Lutnia".** Dziś po raz drugi wesoła, pełna humoru i uciesznych sytuacyj krotochwila Bissona i Marsa „Niespodzianki rozwodowe".

Ceny miejsc od 50 gr.

— **„Tylko ty".** Codziennie odbywają się przygotowania do wystawienia oryginalnej komedji muzycznej Kollo „Tylko ty". Nowość tę przygotowują reżyser K. Wyrwicz-Wichrowski i kapelmistrz Mieczysław Kochanowski.

Radjo.

PROGRAM STACJI WILEŃSKIEJ.
Fala 435 mtr.

SOBOTA 9 czerwca.

12.00—13.00. Transmisja z Warszawy. Sygnał czasu, hejnał z wieży Marjackiej w Krakowie, komunikat lotniczo-meteorologiczny, oraz muzyka z płyt gramofonowych firmy J. Weksler w Warszawie ul. Marszałkowska 132. 17.00—17.15. Chwilka litewska. 17.20—17.45. Transmisja z Warszawy. „Hoene-Wroński w 150-tą rocznicę urodzin" odczyt wygłosi dr. Adam Zieleńczyk. 17.50—18.15. „Kącik dla pań" wygłosi Ela Buncierowa. 18.15—19.00. Transmisja muzyki lekkiej z kawiarni B. Sztralla w Wilnie. 19.05—19.30. „Uprawa truskawek" odczyt z działu „Ogrodnictwo" wygłosi instr. ogrodn. Jan Krywko. 19.35—22.00. Transmisja z Warszawy. „Radjokronika" wygłosi dr. Marjan Stępowski. 20.15—22.00. Transmisja z Warszawy. Koncert wieczorny z Doliny Szwajcarskiej. 22.00—22.30. Transmisja z Warszawy. Sygnał czasu, komunikaty P. A. T., policyjny, sportowy i inne. 22.30—23.30. Transmisja muzyki tanecznej z Warszawy.

NIEDZIELA 10 czerwca.

10.15. Transmisja nabożeństwa z Katedry Wileńskiej na wszystkie stacje. 12.00. Transmisja z Warszawy. Sygnał czasu, hejnał z wieży Marjackiej w Krakowie, komunikat lotniczo-meteorologiczny nadprogram. 16.00—17.00. Transmisja z Warszawy. Koncert popularny w wykonaniu orkiestry Filharmonicznej pod dyr. Kazimierza Wiłkomirskiego, Walentyny Walewskiej (śpiew) 18.35—19.00. Odczyt w języku litewskim wygłosi J. Kraunajtis. 19.00—19.25. Muzyka z płyt gramofonowych firmy J. Weksler w Warszawie ul. Marszałkowska 132. 19.25—19.50. Audycja dla dzieci w wykonaniu uczenic gim. im. A. Czartoryskiego. 19.50. Komunikaty i rozmaitości. 20.15—22.00. Transmisja z Warszawy. Koncert muzyki lekkiej w wykonaniu orkiestry Filharmonicznej pod dyr. Tadeusza Mazurkiewicza. 22.00—22.30. Transmisja z Warszawy. Sygnał czasu, komunikaty P. A. T., policyjny, sportowy i inne. 22.30—23.30. Transmisja muzyki tanecznej z Warszawy.

Na wileńskim bruku.

— **Usiłowanie samobójstwa.** We czwartek b. sekretarz adwokata p. Mickiewicza Józef Olszewski w lokalu swego pracodawcy Jagiellońska 10, w celu samobójczym zadał sobie za pomocą noża 3 ciężkie rany w piersi.

Desperata w stanie ciężkim odwieziono do szpitala.

SPORT.

Święto p. w. 5 p. p. Leg. Wilno.

W ub. niedzielę i w dniach 6 i 7 czerwca b. r. kadra instr. p. w. 5 p. p. Leg. obchodziła swoje doroczne Święto w. f. i p. w. połączone z zawodami sportowemi.

Udział w zawodach wzięły wszystkie hufce szkolone przez K. S. 5 p. p. Leg., oraz ze stowarzyszeń p. w. Związek Strzelecki i Harcerstwo.

Przebieg i wyniki zawodów były następujące:

Zawody strzeleckie z broni długiej na odległość 200 mtr.

Uczestniczyło 8 zespołów, w tej liczbie 2 stow. p. w. Każdy zespół liczył 4 strzelców.

W kategorji hufców szkolnych 1-sze miejsce zajął h. g. Lelewela (195 pktów) przed zespołami: Mickiewicza (173 pktów) i szk. Handlowej (152 pkty) na 400 pktów możliwych do osiągnięcia.

W kategorji stowarzyszeń p. w. 1) Związek Strzelecki (217 pktów) na 400 możliwych, 2) Harcerze 122 pkty.

Indywidualnie w grupie hufcowej najlepszy wynik osiągnął Packiewicz (g. Lelewela)—64 pkty na 100 możliwych przed Połejką (g. Lelewela) 64 pkty (lepsze skupienie) i Alchimowiczem (g. Mickiewicza) 59 pktów.

W grupie stowarzyszeń p. w. wszystkie 3 pierwsze miejsca w indywidualnej klasyfikacji zajął Związek Strzelecki, a mianowicie: 1) Grzybowski (58 pktów) na 100 możliwych, 2) Jurkojć (56 pktów), 3) Neyman (56 pktów).

Zawody strzeleckie z broni małokalibrowej na odległość 50 mt.

Kategorja panów:

Udział wzięło 7 zespołów (a 5 strzelców w każdym zespole).

Zespołowo 1) miejsce zajął Związek Strzelecki osiągając 352 pkty na 500 możliwych, 2) hufiec g. Czackiego 332 pkty, 3) h. g. Lelewela (331 pkt.).

Indywidualnie zwyciężył Marcinkiewicz (g. Słowackiego) zdobywając 81 pktów na 100 możliwych, 2) Jurkojć (Zw. Strzel.) 80 pktów, 3) Legus (Zw. Strz.) 80 pktów.

Kategorja pań:

Uczestniczyły 3 zespoły (w tem 1 Zw. Strz. i 2 hufce żeńskie). Zespół liczył 4 uczestniczki.

Zespołowo zwyciężył Związek Strzelecki 231 pktów na 400 możliwych, 2) hufiec żeński Nr. I (szk. zaw. im. Konopnickiej) 218 pktów, 3) hufiec żeński im. Czackiego 141 pktów.

Indywidualnie zwyciężyła Łukaszewiczówna z hufca żeńskiego Nr 1 osiągając 64 pkty na 100 możliwych, 2) Zawadzka (hufiec żeński Nr 1) 62 pkty, 3) Cichocka (Zw. Strzelecki) 59 pktów.

Zawody strzeleckie z broni małokalibrowej dla młodzieży do lat 16 na odległość 25 mtr.

Kategorja panów:

Udział brało 6 zawodników. Pierwsze miejsce zajął Pietkiewicz (h. szk. Promienistych) 75 pktów na 100 możliwych, 2) Umiastowski (g. Lelewela) 74 pkty, 3) Gulbinowa (h. szkoły Promienistych) 65 pktów.

Kategorja pań:

Uczestniczyły 3 zawodniczki: 1) Imienińska (h. g. Czackiego) 69 pktów na 100 możliwych, 2) Magierówna (Zw. Strzelecki) 68 pktów, 3) Ostrowska (h. g. Czackiego) 53 pktów.

Zawody strzeleckie odbyły się w trudnych warunkach atmosferycznych.

Piłka nożna.

Najbliższe sensacje piłkarskie.

Wil. O. Z. P. N. chcąc zasilić kasę własną organizuje w najbliższą sobotę (9-VI) i niedzielę (10-VI) 2 mecze niepozbawione posmaku sensacyj. Pierwszy z nich: jako reprezentacja klubów żydowskich — reprezentacja klubów polskich rozegrany zostanie na boisku Makabi, drugi pod nazwą: Cywilni—Wojskowi odbędzie się w dniu 10-VI na boisku 6 p. p. Leg. na Antokolu.

Składy obu reprezentacyj ustalone zostały przez kapitana związkowego, czy dobrze—najbliższa przyszłość pokaże.

Nie negując potrzeby urządzania meczów o charakterze wybitnie kasowym mielibyśmy jednak pewne zastrzeżenia co do pierwszego meczu, który podkreśla zupełnie niepotrzebnie antagonizmy narodowościowe.

VI LOSOWANIE

8%-wych listów zastawnych Banku Gospodarstwa Krajowego emitowanych w złotych w złocie.

W myśl § 16 statutu przeprowadzono w dniu 24 maja 1928 r. VI losowanie 8%-wych listów zastawnych Banku Gospodarstwa Krajowego opiewających na złote w złocie.

Wylosowane zostały następujące odcinki:

ODC. A PO 50 ZŁOTYCH W ZŁOCIE
w obecnej równowartości à 1.72 po 86 zł w złocie.

94	761	995	1417	1471	1955	2256	2421	2685	3902
415	909	1295	1467	1492	2044	2259	2633	2836	

ODC. B PO 100 ZŁOTYCH W ZŁOCIE
w obecnej równowartości à 1.72 po 172 złotych w złocie.

242	740	2345	3195	3838	5782	6705	7738	8623	9251
4 2	906	2378	3340	4017	6048	6863	8403	8634	9298
504	1397	2652	3407	4915	6095	7012	8419	8906	9991
693	2133	2779	3802	5600	6663	7372	8458	9023	

ODC. C PO 500 ZŁOTYCH W ZŁOCIE
w obecnej równowartości à 1.72 po 860 złotych w złocie.

9	299	839	1106	1403	1765	1928	2515
30	639	1072	1327	1728	1809	2188	2614

ODC. D PO 1000 ZŁOTYCH W ZŁOCIE
w obecnej równowartości à 1.72 po 1720 złotych w złocie

178	1421	2087	2548	3081	3484	4939	6075	6502
951	1610	2188	2712	3096	3655	4947	6262	6760
1015	1737	2255	2859	3177	4265	5209	6479	6826

ODC. E PO 5000 ZŁOTYCH W ZŁOCIE
w obecnej równowartości à 1.72 po 8600 złotych w złocie.

347	505	860	1430	2933	2986	3432	3630	4671	4812

Wypłata należności za wylosowane listy zastawne w pełnej wartości nominalnej oraz za kupony płatne dnia 30 czerwca 1928 r. tak od wylosowanych jak i w obiegu będących listów zastawnych, odbywać się będzie w Centrali Banku Gospodarstwa Krajowego w Warszawie oraz w Oddziałach Banku, począwszy od dnia 30 czerwca 1928 po kursie 1.72 za jednego złotego w złocie — za przedłożeniem odnośnych odcinków względnie kuponów. 1832—1746

OGŁOSZENIE.

Komornik przy Sądzie Okręgowym w Wilnie Antoni Sitarz, zamieszkały w Wilnie przy ul. św. Michalskiej Nr. 8, zgodnie z art. 1030 U. P. C. ogłasza, iż w dniu 12 czerwca 1928 r. o godz. 10 rano w Wilnie przy ul. Portowej Nr. 8, odbędzie się sprzedaż z licytacji publicznej majątku ruchomego Jana Kality, składającego się z umeblowania mieszkania, oszacowanego na sumę 4.970 zł. na zaspokojenie pretensji Kazimierza Zdanowskiego.

467 VI Komornik Sądowy (—) A. Sitarz.

Redakcja i Administracja Jagiellońska 3. Tel. 99. Czynne od godz. 9—3 ppoł. Naczelny redaktor przyjmuje od 2—3 ppoł. Redaktor działu gospodarczego przyjmuje od godz. 10 do 10.30 przed połud. we wtorki i piątki. Rękopisów Redakcja nie zwraca. Administrator przyjmuje od 9—2 ppoł. Ogłoszenia przyjmują się od 9 — 3 ppoł. i 7 — 9 wiecz. Konto czekowe P. K. O. 80.750. Drukarnia — ul. św. Ignacego 5. Tel. 893.

CENA PRENUMERATY: miesięcznie z odnoszeniem do domu lub przesyłką pocztową 4 zł. Zagranicą 7 zł. CENA OGŁOSZEŃ: za wiersz milimetrowy przed tekstem—25 gr., w tekście I i II str. — 30 gr., III i IV str. — 25 gr., za tekstem—10 gr., ogłoszenia mieszkaniowe—10 gr. (za wiersz petitowy) kronika rekl.—nadesłane—30 gr. (za wiersz redakcyjny), dla poszukujących pracy—50% zniżki, ogł. cyfrowe i tabelowe o 20% drożej, ogł. z zastrzeżeniem miejsca 10% drożej. Zagraniczne 50% drożej. Oddział w Grodnie—Orzeszkowej 5, tel. 3[illegible]. Układ ogłoszeń 5-cio łamowy, na stronie IV 8-mio łamowy. Administracja zastrzega sobie prawo zmiany terminu druku ogłoszeń.

Wydawca: „Kurjer Wileński", s-ka z ogr. odp. Tow. Wyd. „Pogoń", Druk. „Pax", ul. św. Ignacego 5. Redaktor odpowiedzialny Józef Jurkiewicz